

Lan tỏa năng suất từ hoạt động nghiên cứu và phát triển, xuất khẩu và đầu tư trực tiếp nước ngoài vào lĩnh vực sản xuất: Trường hợp các doanh nghiệp Việt Nam

Nguyễn Minh Hải^(*)

Ngày nhận bài: 20/9/2021 | Biên tập xong: 25/01/2022 | Duyệt đăng: 10/02/2022

TÓM TẮT: Mục đích của bài nghiên cứu là đánh giá hiệu ứng lan tỏa năng suất (LTNS) từ các hoạt động nghiên cứu và phát triển (R&D), xuất khẩu (EX) và đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đến năng suất của các doanh nghiệp chế biến chế tạo trong nước. Vận dụng hàm sản xuất Cobb-Douglas và phương pháp hồi quy dữ liệu bảng trong giai đoạn 2013–2019, kết quả nghiên cứu cho thấy các hoạt động R&D, EX và FDI có ảnh hưởng tích cực đến năng suất doanh nghiệp trong nước. Ngoài ra, bài viết cho thấy các doanh nghiệp FDI đến từ khu vực Đông Bắc Á có tác động LTNS tích cực hơn so với các doanh nghiệp FDI đến từ khu vực ASEAN. Trên cơ sở phân tích, nghiên cứu đề xuất những hàm ý chính sách quan trọng.

TỪ KHÓA: R&D, xuất khẩu, đầu tư trực tiếp, lan tỏa năng suất, Việt Nam.

Mã phân loại JEL: O32, F22, O33.

1. Giới thiệu

Lý thuyết tăng trưởng hiện đại (hay còn gọi là lý thuyết tăng trưởng nội sinh) là một trong những bước đột phá quan trọng nhất của kinh tế học vĩ mô với khởi đầu là nghiên cứu của Rome (1986) và Lucas (1988). Khác biệt lớn nhất giữa lý thuyết tăng trưởng tân cổ điển và lý thuyết tăng trưởng nội sinh là thông qua quá trình tiến bộ công nghệ và nguyên nhân tiến bộ công nghệ để nội sinh hóa tiến bộ công nghệ. Các nhà kinh tế học

theo trường phái nội sinh đều cho rằng, kiến thức chính là nguồn gốc của tiến bộ công nghệ và tiến bộ công nghệ có ảnh hưởng quan trọng đến năng suất của một quốc gia, là động lực chính để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

^(*) Nguyễn Minh Hải - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 56 Hoàng Diệu 2, Quận Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh; Email: hainm@buh.edu.vn.